

Διδακτική ενότητα: Τομείς παραγωγής Φύλλο εργασίας 7

Τα αγαθά που κατακλύζουν σήμερα τις αγορές όλου του κόσμου προκύπτουν από τρεις διαφορετικούς τύπους παραγωγής: την **πρωτογενή**, τη **δευτερογενή** και την **τριτογενή** παραγωγή.

Η **πρωτογενής παραγωγή** περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες απόκτησης διαφόρων **αγαθών από τη φύση** στην κατάσταση και στη μορφή που βρίσκονται π.χ. προϊόντα αλιείας, κυνηγιού, υλοτομίας, κ.α. Επίσης περιλαμβάνει και διάφορες διαδικασίες με τις οποίες ο άνθρωπος παίρνει από τη φύση προϊόντα για τη δημιουργία των οποίων φρόντισε ο ίδιος π.χ φυτική παραγωγή (γεωργία) και ζωική παραγωγή (κτηνοτροφία – πτηνοτροφία).

Ο τομέας αυτός της οικονομικής δραστηριότητας ονομάζεται **πρωτογενής τομέας** και είναι αυτός με τον οποίο κατ' αρχήν και σχεδόν αποκλειστικά ασχολήθηκε ο άνθρωπος μέχρι τη Βιομηχανική επανάσταση.

Η **δευτερογενής παραγωγή** περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες του ανθρώπου με τις οποίες **επεξεργάζεται και μεταποιεί τα προϊόντα** του πρωτογενούς τομέα, με τη βοήθεια της τεχνολογίας, σε άλλα διαφορετικής φύσης προϊόντα π.χ. σιτάρι » αλεύρι » ψωμί, αργό πετρέλαιο » βενζίνες κ.α.

Επεξεργασία είναι η μετατροπή των πρώτων υλών σε προϊόν με μικρές αλλαγές στη μορφή και στη σύστασή τους (παστεριωμένο γάλα). **Μεταποίηση** είναι η μετατροπή των πρώτων υλών σε προϊόν με ριζικές αλλαγές στη μορφή και τη σύστασή τους (γιαούρτι, τυρί).

Η **δευτερογενής παραγωγή**, που ονομάζεται και **δευτερογενής τομέας** της οικονομίας, περιλαμβάνει τέσσερις μεγάλες ομάδες δραστηριοτήτων:

- ✓ εξόρυξη ορυκτού πλούτου (μεταλλεία, ορυχεία, λατομεία, αλυκές)
- ✓ επεξεργασία και μεταποίηση προϊόντων
- ✓ παραγωγή ηλεκτρ. ενέργειας, διανομή νερού, φυσικού αερίου κ.α.
- ✓ κατασκευές (κατοικίες, τεχνικά έργα κ.ά.).

Στο δευτερογενή τομέα συμπεριλαμβάνονται και τα προϊόντα εξόρυξης, παρόλο που τα παίρνουμε από τη φύση. Η δευτερογενής παραγωγή δεν χρησιμοποιεί μόνο ανεπεξέργαστες ύλες του πρωτογενούς τομέα αλλά και ημικατεργασμένα ή έτοιμα προϊόντα (εξαρτήματα μηχανών, υλικά οικοδομών κ.α) άλλων μονάδων του δευτερογενούς τομέα, στα οποία δίνει την τελική τους μορφή.

Η παραγωγή των προϊόντων του **δευτερογενούς τομέα** γίνεται στο:

- σπίτι (οικοτεχνία) με απλά υλικά και μέσα, από τα μέλη της οικογένειας και μικρό όγκο παραγωγής

- εργαστήριο(βιοτεχνία) με λίγα μηχανήματα, μικρό αριθμό εργαζομένων και μικρό όγκο παραγωγής
- εργοστάσιο(βιομηχανία)με περισσότερο και πιο εκσυγχρονισμένο εξοπλισμό, περισσότερο και πιο εξειδικευμένο προσωπικό, εφαρμογή αυτοματισμών και μεγάλο όγκο παραγωγής σε σύντομο χρονικό διάστημα

Η Τριτογενής παραγωγή περιλαμβάνει τις διάφορες **υπηρεσίες, ιδιωτικές και κρατικές**, που χρησιμοποιούνται από τους καταναλωτές ή βοηθούν στην παραγωγή των προϊόντων των δύο άλλων τομέων της οικονομίας.

Στον **τριτογενή τομέα** της οικονομίας ανήκουν οι μεταφορές, το εμπόριο, οι τράπεζες, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι ελεύθεροι επαγγελματίες (υδραυλικοί, λογιστές κ.α), οι απασχολούμενοι στον κλάδο αναψυχής (ηθοποιοί, τραγουδιστές) και στον τουρισμό. Οι κρατικές υπηρεσίες (υπουργεία, ληξιαρχεία κ.α) του τριτογενούς τομέα παρέχουν εκπαίδευση, υγεία, δικαιοσύνη, εθνική άμυνα, ασφάλεια, υποστηρίζοντας τη δραστηριοποίηση όλων των τομέων της οικονομίας. Η συμβολή του τριτογενούς τομέα ποικίλλει ανάλογα με το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας. Όσο αναπτύσσεται μια οικονομία, τόσο αυξάνεται η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα στην απασχόληση και στην παραγωγή.

1. Να καταχωρήσετε τις ακόλουθες παραγωγικές μονάδες/επιχειρήσεις στον τομέα που ανήκουν: βιοτεχνία υποδημάτων, βιομηχανία φαρμάκων, ΟΣΕ, εστιατόριο, εταιρεία κινητής τηλεφωνίας, ναυτιλιακή εταιρεία, εμφιάλωσης νερού, ξενοδοχειακή μονάδα, συνεργείο αυτοκινήτων, κατάστημα ένδυσης, υπεραγορά(σουπερμάρκετ), κτηνοτροφική μονάδα, ιχθυοτροφείο, ελαιουργείο.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

2. Να εξηγήσετε δίνοντας ένα παράδειγμα τη διασύνδεση των τριών τομέων παραγωγής.

.....

3. Να καταγράψετε στη διαδρομή σχολείο-σπίτι τις παραγωγικές μονάδες/επιχειρήσεις που συναντάτε και να τις κατατάξετε στον τομέα που ανήκουν.....

.....
